

16.

Reeuwijk
12 juni 1943

LANCASTER I W4960

Start : 11 juni 1943 21.47 uur
Neergestort : 12 juni 1943 02.05 uur
Vliegtuig : Lancaster
Type : I
Registratie : W4960
Luchtvaartafdeling : RAF 460 (RAAF) squadron
Code : AR-R
Basis : Binbrook/UK
Neergestort : Reeuwijk – Zuid-Holland
Oorzaak : Neergeschoten door Duitse Me-110 nachtjager, piloot Heinz Strüning

Bemanning

F/Sgt Robert S. Christie	416324	RAAF	Pilot	23 jr.
F/Sgt Jack Heath	408309	RAAF	Navigator	21 jr.
F/Sgt John H. Horwood	404352	RAAF	Air Bomber	24 jr.
Sgt Reginald L. Lewis	1380317	RAF	Wireless Op.	29 jr.
Sgt Reginald S. Kerwin	777739	RAF	Flight Engineer	27 jr.
P/O Bruce W. Bennett	420637	RAAF	Air Gunner	27 jr.
F/Sgt Peter J. Hogan	413866	RAAF	Air Gunner	21 jr.

Allen omgekomen en begraven op de begraafplaats van de Hervormde Kerk van Reeuwijk/Sluipwijk, maar in 1953 overgebracht naar de Oorlogsbegraafplaats Jonkerbos bij Nijmegen.

Doel : Düsseldorf

Aan dit vliegtuig is een speciale site gewijd: www.w4960.nl. Daarop zijn alle bijzonderheden over deze Lancaster en haar bemanning te vinden.

CRASH heeft een speciale band met twee zoons van Sgt. R.L. Lewis. Zij komen jaarlijks naar de dodenherdenking in Reeuwijk en bezoeken dan ook altijd het museum. 5 mei 2008 waren zij voor de eerste maal in het nieuwe onderkomen in het fort en daar ontmoeten zij Cy Grant, de navigator van de Lancaster die in juni 1943 boven Nieuw-Vennep neerstortte.

Op de genoemde site is onderstaande informatie te vinden

11/12 juni 1943 DUSSELDORF

Een aantal vliegtuigen vertrok 11 juni van het Engelse vliegveld Binbrook in Lincolnshire, waaronder de bommenwerper Lancaster W 4960, behorend tot de RAAF (Royal Australian Air Force). Het was een ervaren bemanning bij nachtelijke aanvallen want het was al hun tiende missie.

783 vliegtuigen vielen het doel aan. 326 Lancasters, 202 Halifaxes, 143 Wellingtons, 99 Stirlings en 13 Mosquito's, die vertrokken van verschillende vliegvelden. De bedoeling was een zwaar bombardement op Düsseldorf. Het doel moest worden gemarkeerd met een zogenaamd 'Pathfinder marking plan'. Helaas dropte een van de Mosquito's zijn 'target indicators' 14 mijl ten noordoosten van het feitelijke doel. Daardoor dropten veel vliegtuigen hun bommen in open velden. Desondanks dropten de meeste vliegtuigen hun bommen op de stad zelf, die grotendeels werd verwoest. 1,292 mensen vonden de dood en 140.000 werden dakloos

De aanvallende vliegtuigen leden ook zware verliezen: 38 toestellen gingen verloren: 14 Lancasters, 12 Halifaxes, 10 Wellingtons en 2 Stirlings (4.9% van het totaal aantal vliegtuigen dat meedeed). Op de terugweg werd de Lancaster W 4960 aangevallen door een Duitse nachtjager. Het vliegtuig werd geraakt en stortte om 02.05 uur neer in de buurt van Reeuwijk.

12 juni 1943, Gravekoop polder

Vroeg in de ochtend van 12 juni ongeveer om 01.50 uur rapporteerde S. Slappendel van de Luchtbescherming van Reeuwijk een groot aantal vliegtuigen die van oost naar west over het gebied vlogen. Om 02.00 a.m. rapporteerde F. Smit: 'Een vliegtuig komt naar beneden en vliegt in brand in de richting van Grauwkoop'. De bewoners van de Gravekoopsedijk en omgeving werden wreed in hun slaap verstoord door een laagvliegend vliegtuig dat in moeilijkheden verkeerde. Het probeerde een noodlanding te maken nadat het een motor verloren had die neerkwam in de tuin achter de boerderij van Piet van den Heuvel. Het vliegtuig, dat in de lucht explodeerde, viel in brokstukken op het land van Piet Rijlaarsdam en Adriaan van Dam, 100 meter van de Kerfwetering in de richting van Lecksdijk en ongeveer halverwege tussen de Gravekoopsedijk en de oprit naar de boerderij, tegenwoordig bekend als de Hoeve aan de Kerfwetering. De gebeurtenis veroorzaakte veel commotie in de normaalgesproken rustige en wat afgelegen buurt. De vlammen van het brandende vliegtuigen konden kilometers in de omtrek gezien worden. Tot op heden is het niet duidelijk wie de Duitse Kommandantur in Gouda (per telefoon?) waarschuwde, maar de Duitsers waren snel ter plaatse. Bij zonsopkomst werd duidelijk wat er was gebeurd. In de tuin van boer Van Spengen (Gravekoopsedijk 1) werd het lichaam van schutter P.J. Hogan gevonden. Hij had geprobeerd zich met zijn parachute in veiligheid te brengen maar dat mislukte omdat het vliegtuig al te laag was. De Bodegravense afdeling van het Rode Kruis haalde de lichamen op omdat Reeuwijk niet een dergelijke afdeling had. In eerste instantie werden zes lichamen geborgen, later werd het zevende lichaam gevonden in het wrak. De bezittingen van de bemanningen werden weggehaald door een afdeling van de Duitse Wehrmacht die in Katwijk was gestationeerd. Deze afdeling doorzocht het wrak ook. De Zerlegebetrieb (hetgeen letterlijk vertaald betekent: bedrijf dat dode dieren tot vlees verwerkt) uit Utrecht gaf opdracht het wrak op twee schuiten te laden van de Sluipwijkse schippers T. en P. van Vliet. Zij berekenden de Wehrmacht hier f107,92 voor, voor arbeidsloon en opslag. Later werd het wrak per

trein naar Duitsland afgevoerd om te worden hergebruikt in de oorlogsindustrie, aangezien aluminium zeer schaars was in Duitsland.

De gemeente Reeuwijk maakte kosten voor het vervoeren en begraven van de bemanningsleden, en dat wilden ze graag terug hebben. 13 juli 1943 declareerde de burgemeester van Reeuwijk bij het Reich de kosten die Reeuwijk had voorgeschoten voor het begraven. De kosten waren levering van drie lijkkasten voor een totaal bedrag van f123,52 en de aanschaf van vier lijkkasten die werden geleverd door de Firma de Jong uit Bodegraven ten bedrage van of f154,00. f58,50 werd in rekening gebracht voor het delven van de graven.

Een afzonderlijke rekening gedateerd 30 juli 1943, van het Nederlandse Rode Kruis in Bodegraven wordt ingediend voor "f7,50 voor de aanschaf van 25 liter benzine. Het archief in Reeuwijk maakt melding van "...aanschaf van 25 liter benzine voor het transport van de lichamen van 7 Engelse vliegtuigen van de crashlocatie naar de begraafplaats in Sluipwijk." Het lijkt wat veel, 25 liter voor een tochtje van Bodegraven naar Gravekoop en via Sluipwijk weer terug. Kennelijk geen erg zuinige auto! Reeuwijk maakte het bedrag over, inclusief 6 cent voor een vrijwaringsformulier en postzegels!

Slechts drie slachtoffers konden worden geïdentificeerd: P.J. Hogan, J. Heath and R.S. Christie, uit Australië. Zij werden begraven op de begraafplaats van Sluipwijk (onderdeel van Reeuwijk), samen met de ongeïdentificeerde mannen. Er werd een houten kruis geplaatst op ieder graf. Waarvan er drie werden voorzien van een naam. 16 september 1945 vroeg loco-burgemeester A. Olieman het Nederlandse Rode Kruis in Den Haag of ze de namen kenden van de bemanning van het neergestorte vliegtuig. Op 5 oktober 1945, zond het informatiekantoor van het Rode Kruis in Den Haag hem de namen waarom hij had gevraagd. De ontbrekende namen werden toegevoegd aan graven met de kruizen zonder naam. Horwood, Lewis, Kerwin en Bennett.

Ooggetuigeverslag van de heer Van Spengen

'Het geluid was overweldigend en het licht verlichtte de kamer alsof het dag was. Blijkbaar cirkelde de brandende Lancaster twee maal rond, het leek alsof de piloot probeerde een landingsplaats te vinden.

Het toestel vloog laag over de boerderij, de tweede keer verloor het twee van de wielen die in de achtertuin landden van de boerderij. Daar waar nu een meer is, was een veld dat ongeveer 8 meter lager lag dan enkele andere velden waar de Lancaster overheen vloog en daardoor raakte het helaas wat boomtakken op hogere grond en ontplofte.'

Hij zei dat de Duitsers er erg snel bij waren. Een van de bemanningsleden hing aan de elektradraden in de laan, met zijn parachute aan en zijn overlevingsrantsoenen bij zich. Hij werd later geïdentificeerd als Peter Hogan.

Het rubberen reddingsvlot werd ook achter de boerderij gevonden. Van Spengen vertelde dat hij het overlevingsmes ervan vele jaren in zijn bezit heeft gehad. Het leek alsof hij nog andere dingen wilde vertellen die hem bezighielden maar besloot dat niet te doen omdat, zoals hij zei, die dingen beter niet verteld konden worden.

Ooggetuige verslag van de heer Piet van de Heuvel

De heer Van Galen woont naast de heer Van de Heuvel en hij wilde alles van de crash weten. Hij vertaalde het ooggetuige verhaal van de heer Van de Heuvel (en zijn zusters) en stuurde het naar John Lewis, zoon van de radio operator R.L. Lewis.

We spraken er enkele keren over met hem maar de heer Van den Heuvel zei: 'Wacht tot mijn oudere zusters hier komen want ik was net 7 jaar en mijn oudere zuster tot 10 jaar ouder dus zij zullen er meer van weten en meer details kennen.'

Dit is wat zij vertelden: "Het was erg laat toen het licht plotseling uit ging op de boerderij en ook op de boerderijen om ons heen. Sommigen van ons stonden op om te zien wat er aan de hand was en we zagen dicht bij de Gravekoopsedijk een dode man met een parachute (we weten niet zeker of de parachute volledig geopend was) die in de elektriciteitsdraden hing.

Dicht daarbij lag er veel water op de weg terwijl andere delen van de weg droog waren. Later ontdekten we dat de motor van een vliegtuig in een sloot in de buurt terecht gekomen was..

Even later viel de man en we bekommerden ons om zijn lichaam en namen de identificatiepapieren van zijn borst. Later gaven we deze papieren aan de heer Van Velzen en de heer Van Waveren. Zij waren leden van de Rode Kruis Vereniging uit Bodegraven, het volgende dorp.

De man die uit het vliegtuig gesprongen was en op de draden terecht kwam was voor zover we ons kunnen herinneren niet ouder dan 18 jaar of zo. Sommige mensen uit de omgeving hadden gezien dat het vliegtuig in de lucht brandde net voordat het neerstortte dus misschien was het geraakt tijdens een luchtgevecht of door luchtafweergeschut.

De volgende dag hoorden we dat het vliegtuig zelf samen met de andere lichamen, was gevonden ongeveer 500 meter verderop in het land. Ze waren allen omgekomen door de crash, er waren geen gewonden of overlevenden.

De restanten van het vliegtuig werden al snel grotendeels weggehaald van de crashlocatie door een plaatselijke oud ijzerhandel. Maar we denken dat sommige erg zware onderdelen zoals een motor er nog steeds zitten, diep in de modder. Er werden door boeren enkele wapens gevonden en duizenden kogels maar die werden overgedragen aan het verzet. Dat is alles wat we ons herinneren. We zijn nog steeds dankbaar dat zij en zo vele anderen hebben gebracht tijdens de oorlog. Ze hebben de hoogste prijs betaald voor onze vrijheid en zullen dat nooit vergeten.'